

Fabra a la Universitat

El 17.10.1933, Irene Polo, que va ser una de les primeres dones periodistes, entrevistava Fabra com a president del Patronat de la Universitat de Barcelona autònoma. I era també en relació amb els estudiants que afirmava que

“a nosaltres ens interessa tant o més que la quantitat, la qualitat de l'alumne. No en volem, de mals estudiants, d'aquests estudiants típics de fins ara. Que se'n vagin. Aspirarem que de la Universitat de Barcelona surtin autèntics facultatius. Gent veritablement apta i completament preparada” (OC, vol. 9, p. 667).

D'altra banda, i en contra dels qui en aquella conjuntura històrica proposaven la instauració de dues universitats diferenciades segons la llengua, Fabra opta decididament per una de sola:

“Hem començat per deixar que cada alumne i cada professor expliquin la seva classe o facin les seves preguntes o exercicis en la llengua que vulguin: català o castellà. Si hi ha un professor castellà que no sap la nostra llengua, donarà les seves classes en castellà. Si hi ha un alumne que no parla el català, parlarà i escriurà en la seva llengua i se li contestarà igual” (OC, vol. 9, p. 664).

Un règim de convivència lingüística a la Universitat —el concebut per Fabra— no compartit per altres membres del Patronat, com era el cas del liberal espanyol Américo Castro, que, en la carta (14.04.1934) on li'n notificava a Fabra la dimissió, argumentava tallant que *“dejar al arbitrio de las circunstancias una cuestión tan grave como la de la lengua que haya de hablarse en una Universidad que se dice del Estado, no se le ocurre más que a un grupo de «gagas»*. Si quieren usar sin restricciones el catalán, en buena hora sea; pero que se haga entonces una Universidad catalana, pagada por Cataluña” (OC, vol. 8, p. 400).

Així mateix, i per causa de la gestió que hi desplega, Fabra és destituït, i empresonat un mes i mig, juntament amb altres membres del Patronat, arran dels fets del 6 d'octubre de 1934.

Havent-s'hi reintegrat després de les eleccions de febrer de 1936, i havent-hi continuat exercint, com a docent i com a gestor, durant els anys de la guerra civil, el gener de 1939 es veu obligat a emprendre el camí de l'exili.

Les autoritats franquistes, com a tants altres professors universitaris, li instrueixen un procés de depuració i l'inhabiliten a perpetuïtat de tots els seus càrrecs acadèmics. Així, el Tribunal Regional de Barcelona el va condemnar, el 10 de maig de 1941 *“a 5.000 pts y pérdida total de bienes [...] por haber sido [...] intelectual destacado”* i hi afegien: *“ha escrito un diccionario de la Lengua Catalana; fué catedrático de la Universidad y del Patronato de la misma, habiendo huído al extranjero”* (Claret: 2003, p. 170).

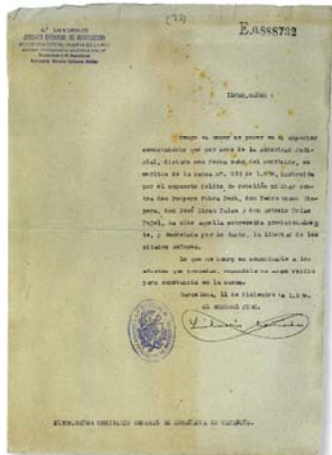

Entrevista de la periodista Irene Polo a Pompeu Fabra com a president del patronat de la Universitat de Barcelona autònoma, publicada a L'Opinió el 17 d'octubre de 1933. AHC-Biblioteca L'Opinió 17-10-1933 p. 1.11.

Irene Polo (1909-1942), una de les primeres dones periodistes en la premsa catalana i redactora dels principals diaris dels anys trenta.

Pompeu Fabra impartint una conferència sobre la Universitat de Barcelona a l'Ateneu Barcelonès, amb motiu d'un cicle organitzat per l'Associació d'Estudiants de la Facultat de Dret, 29 de març de 1935. Arxius Fotogràfic de Barcelona. Autor: Carlos Pérez de Rozas

Sobresimient de la causa instruída contra Pompeu Fabra pels Fets d'Octubre de 1934. Arxius Històric, UB

Pompeu Fabra acompanyat de Josep Gibert i Pascual i Joan Bruxola i Marcé al vaixell presidí Uruguay. Fons Joan Bruxola. Arxius Municipal del Prat de Llobregat (AMPEP)

Pompeu Fabra al vaixell presidí Uruguay (1934).

